

**Inspiracje plastyczne
w twórczości
filmowej i telewizyjnej
Andrzejego Wajdy**

TADEUSZ MICZKA

Inspiracje plastyczne
w twórczości
filmowej i telewizyjnej
Andrzejego Wajdy

Prace Naukowe
Uniwersytetu Śląskiego
w Katowicach
nr 927

Uniwersytet Śląski
Katowice 1987

Redaktor serii: Kultura i Sztuka
ELEONORA UDALSKA

Recenzent
JAN TRZYNADLOWSKI

Projekt okładki
Halina Lerman
Redaktor
Elwira Kabat
Redaktor techniczny
Włodzimierz Dobrzański
Korektor
Barbara Mańska
Lukrecja Wawrzyczek

Copyright © 1987
by Uniwersytet Śląski
Wszelkie prawa zastrzeżone

Wydawca
UNIWERSYTET ŚLĄSKI
UL. BANKOWA 14, 40-007 KATOWICE

Wydanie I. Nakład: 370+38 egz. Ark. druk. 14,25.
Ark. wyd. 15. Oddano do drukarni w sierpniu
1987 r. Podpisano do druku i druk ukończono
we wrześniu 1987 r. Papier kl. V 70X100, 80 g.
Zam. 633/87 L-10 Cena zł 450,—

Drukarnia Uniwersytetu Śląskiego
ul. 3 Maja 12, 40-096 Katowice

SPIS TREŚCI

Uwagi wstępne	7
CZĘŚĆ PIERWSZA	
Rozdział I	
Plastyczny aspekt twórczości Andrzeja Wajdy w oczach krytyki	33
Rozdział II	
Relacja: film — sztuki plastyczne w wypowiedziach Andrzeja Wajdy	62
CZĘŚĆ DRUGA	
Rozdział III	
Film o sztuce — związki konieczne	88
Rozdział IV	
Komunikaty plastyczne w ekranowych medytacjach o historii	101
Rozdział V	
Pośrednicząca funkcja plastyki w filmowych adaptacjach dzieł literackich	159
Sfera konkluzji	206
Rezyюме	216
Summary	218
Indeks osób i tytułów	220

ISSN 0208-6336
ISBN 83-226-0185-9

UWAGI WSTĘPNE

Dzieło filmowe jako zjawisko z natury swej niejednorodne i wielokształtne, które wykorzystuje doświadczenia wszystkich sztuk tradycyjnych i jednocześnie wywołuje w procesie percepji niezwykłe wrażenie złożenia rzeczywistości, prawie zawsze zmusza badacza do stosowania w rozważaniach naukowych rozlicznych zabiegów analitycznych i interpretacyjnych, czyli do posługiwania się różnymi językami opisu i wartościowania. Złożona natura utworu ekranowego decyduje również o tym, że kategorie operacyjne, którymi posługuję się filmoznawcy obarczone są wieloma implikcjami, co z kolei wpływa na zatębianie się perspektyw i zagadnień badawczych oraz rozstrzyga o istnieniu wielości konceptualizacji i kategoryzacji teoretycznych. Niąkogo zatem już dzisiaj nie dziwi swobodne posługiwanie się w dziedzinie wiedzy o filmie pojęciami z historii sztuki, muzykologii teorii literatury i wielu innych dyscyplin naukowych. Wielokrotna zmiana perspektywy badawczej często funkcjonuje jako założenie metodologiczne w pracach analitycznych i historycznych poświęconych X mu-

zie.

Związki filmu ze sztukami plastycznymi, o których będzie mowa w niniejszej pracy, sytuują się bardzo wyraźnie w takim właśnie szerokim planie badawczym i grawitują przede wszystkim wokół rozległych rejonów pragmatyki filmowej, rozumianej jako badanie kontekstów, w których realizują się wypowiedzi audiowizualne¹. Próba teoretycz-

¹Pragmatykę możemy określić jako badanie aktów komunikacyjnych i kontekstów, w których się one realizują. Zob. m. in. E. Wilk: Wokół pragmatyki języka filmowego. W: "Język Artystyczny". T. 1.

Тадеуш Мичка

ХУДОЖЕСТВЕННОЕ ВДОХНОВЕНИЕ В КИНЕМАТОГРАФИЧЕСКОМ И ТЕЛЕВИЗИОННОМ ТВОРЧЕСТВЕ АНДЖЕЯ ВАЙДЫ

Резюме

Главной целью работы является попытка описать сложную связь кинематографического творчества А. Вайды с изобразительным искусством.

Основной тезис работы - это убеждение, что связь между разными видами художественной выразительности обусловлена процессом киноинсценизации литературных произведений и состоит прежде всего в переводе иконографических символов при помощи названий, наименов, цитат, а также киновысказываний произведений изобразительного искусства. По мнению автора, иконографическая программа находится на уровне между литературной и экранной передачей. Таким образом, основным критерием сравнения является отношение режиссера к образам традиции, открывающее решающую о характере реляции между произведениями сферу эстетических и идеальных принципов, т.е. способы представления мира, типы обобщений, средства изображения и т.д.

В первой части работы представлены основные теоретические проблемы, связанные с компаративными исследованиями творчества А. Вайды. Проведенный автором анализ уже имевшихся критических рассуждений на эту тему приводит к выводу, что режиссер использует художественное вдохновение скорее согласно познавательным потребностям, обусловленным его заинтересованиями и временной идеологической ситуацией, чем по ясно определенной творческой программе. Его творчество подвергается влиянию неоромантической, барочной, модернистической и сюрреалистической традиции. Это мнение подтверждает также поэтика А. Вайды, в которой автор замечает влияние идеи Янка Малъчевского, Стани-

слава Выспянского, Анджея Врублевского и теории Сергея Эйзенштейна. Оригинальные элементы изобразительного контекста, в котором польский режиссер создает свои произведения, автор открывает в фильме *Wszystko na sprzedaż*, находящемся между сформулированной поэтикой и имманентной поэтикой.

Вторую часть работы составляет анализ кинопроизведений. Фильмы А. Вайды об искусстве дополняют его произведения идеально-художественного характера и являются доказательством того, что реалистическое изображение соединилось в антиномическом синтезе с символическим изображением. Однако на основе анализа исторических фильмов автор доказывает, что экранная актуализация изобразительных сигналов литературных прототипов служит режиссеру для критики магического мышления об истории. В последнем фрагменте этой части работы описаны три способа создания контекста пластического фильма в ситуации, когда инсценизация литературных произведений не воспроизводит ясно определенного иконического кода. Но режиссер находит ключ для интерпретации в другом произведении этого же писателя, используя метод стилистической пермутации или же создает произведение, находящееся на пограничье между поэтическим фильмом и киноживописью.

По мнению автора, А. Вайда создает свои фильмы на основе собственной модели фильма, интегрирующей элементы литературного, театрального и изобразительного материала, что находит свое отражение в эклектизме и плюрализме форм, а также в идеологии историзма и иконографической гравитации. Таким образом, анализ художественного контекста выявляет оригинальные черты артистической программы А. Вайды, позволяя лучше понять ее суть и смысл.

Tadeusz Miczka

PLASTIC ARTS INSPIRATIONS IN THE FILMS AND TV CREATIONS
OF ANDRZEJ WAJDA

Summary

The fundamental objective of this study was an attempt to describe the complex relations between the screen creations of A. Wajda and the plastic arts.

The thesis ordering this reasoning is the conviction that the relations between various kinds of artistic expression are governed by the process of adaptation for the cinema of literary works and are manifested above all in the transference of iconographic symbols by means of titles, allusions, quotations and in the actual filming of works of plastic arts. The iconographic programme is located, in the opinion of the present author, at a level mediating between a literary and a cinematic communication. Hence the paramount criterion is the attitude of the film director to the models of a tradition uncovering the sphere of aesthetic and ideological principles which decide the nature of the relation between arts, that is the method of perceiving the world, types of generalisations, means of depicting etc.

In the first part of this article are presented the chief theoretical problems met with in comparative research on the artistic works of A. Wajda. The author makes an analysis of the critical reflections reported up to now, coming to the conclusion that this artist exploits the plastic arts inspirations rather more according to the conditioned cognitive needs of his interests and the immedia-

te ideological situation than according to a clearly defined creative programme. His film output is subject to the influence of the neoRomantic tradition, the Baroque, modernist and surrealist traditions. This evaluation is also confirmed by the formulated poetics of A. Wajda, in which the present author discerns a significant influence exerted by the ideas of Jacek Malczewski, Stanisław Wyspiański, Andrzej Wróblewski and the theories of Serge Eisenstein. The author perceives original elements of the plastic arts context in which the films of the Polish director are realised in the film "Wszystko na sprzedaż" (Everything for sale) which is placed on the boundary between formulated poetics and immanent poetics.

In the second part of the article an analysis of Wajda's screen works is given. Films about art directed by Wajda complement his feature films in the ideological-artistic plane and represent a proof that realistically integrated depiction remains in antinomic synthesis with the symbolic depiction. Basing on analysis of the historical films, however, the author shows that the screen substantiation of plastic inferences existing in the literary prototypes serve the artist for criticism of the magical concept of historical thinking. In the final part of this chapter the author describes three methods for creating the plastic context of a film in the situation where the literary work adapted for the screen does not evoke a clearly distinguishable iconic code. The director finds the key to interpretation in another work by the same writer, making use of the method of stylistic permutation or else creates a work balanced on the borders of the poetic film and cinematic painting.

In the opinion of the author, A. Wajda consistently produces his films basing on his own model of the cinema, integrating the elements of literary, theatrical and plastic content, which is expressed in eclecticism and pluralism of form and in the ideology of historicism and iconographic gravitation. Thus analysis of the plastic arts' context reveals original characteristics in A. Wajda's artistic programme, allowing its essence and sense to be better understood.

INDEKS OSÓB I TYTUŁÓW

- Adam Robert 115
 Albiczuk Władysław 97
 Aleksandr Newski 69-71
 Andrew Dudley 102, 104-105,
 140
 Andronikowa Manana Iraklijewna
 41-42
 Andrzejewski Jerzy 119
 Bramy raju 119
 Anhelli (lit.) 54
 Anioł Zagłady (bibl.) 140
 Asnyk Adam 122
 Axentowicz Teodor 126
 Panorama Racławicka (wsp.)
 126

B
 Bachelard Gaston 178, 194-195
 Balcerzan Edward 8, 22
 Balzac Honoré de 188
 Barthes Roland 152
 Bartosz Wojciech, właściw.,
 Głowacki Wojciech 136
 Bazin André 38, 107
- Bądarzewska-Baranowska Tekla 143
 Modlitwa dziewczyny 143
 Benedyktowicz Lubomir 184
 Bergamin J. 18
 Bergman Ingmar 43
 Bettetini Gianfranco 8, 102-104,
 140
 Białostocki Jan 214
 Biró Yvette 72
 Błaszkak Edward 97
 Blaut Sławomir 187
 Böcklin Arnold 150
 Tötteninsel (Wyspa umarłych) 150
 Boczkowska Anna 42-43, 50, 95
 Boller Ludwik 126
 Panorama Racławicka (wsp.) 126
 Bonington Richard Parkes 203
 Borowski Tadeusz 154
 Krajobraz po bitwie 154
 Borowy Wacław 146, 149
 Bory Jean-Louis 184
 Bosch Hieronymus, właściw. Hieronymus van Aeken 181-183, 208
 Chrystus na krzyżu z Najświętszą Dziewicą, św. Janem i fundatorem 208

- Chrystus ukazujący się ludziom 208
 Botticelli Sandro, właściw. Alessandro di Mariano Filipepi 133
 Boyle E.T. 194
 Branicki Franciszek Ksawery 129
 Broniewski Władysław 165
 Bruyne Abraham de 201
 Brzozowski Stanisław 121
 Bułhakow (Bułgakow) Michał A. 206-207
 Mistrz i Małgorzata 206
 Buñuel Luis 59, 140
 Anioł zagłady (f. meksyk. - El angel exterminador) 140
 Złoty wiek (f. fr. - L'âge d'or) 59
 Burbak Józef 18
 Burek Tomasz 186
 Burne-Jones Edward 133
 Koło szczęścia 133
 Bytkowska Janina 97

C
 Canova Antonio 117
 Capdenac Michel 38, 107
 Chełmoński Józef 44, 49,
 70, 113, 124, 169
 Czwórka 113
 Dziewczyna w saniach (Powrót z balu) 113
 Napad wilków 113
 Sanna 113
 Zima na Ukrainie 113
 Żydzi jadący bryczką 169
- Chimera (mit.) 133
 Chopin Fryderyk Franciszek 54,
 92
 Chrystus Jezus 60, 97, 207-208
 Chudak Henryk 178
 Cieślakowska Teresa 18
 Clio (mit.) 83
 Cohen K. 102
 Conrad Joseph, właściw. Korzeniowski Teodor Józef Konrad 51, 80, 188-192, 194-195,
 197-199, 202-204
 Jądro ciemności 188, 191
 Młodość 197
 Murzyn z załogi "Narcyz" 188
 Smuga cienia 188-189,
 198, 204
 Crome John, zw. Old Crome 203
 Courbet Gustave 203
 Czarniecki Stefan 44
 Czechow Anton P. 90
 Czeczon-Gawrak Zbigniew 98
 Czeszko Bohdan 36, 106
 Pokolenie 36, 106

D
 Dante Alighieri 108, piekło D.,
 182
 Boska komedia 182
 Danton Georges Jacques 155
 David Jacques Louis 49, 117,
 155
 Dąbrowska Maria 189
 Dąbrowski Jan Henryk 116

Delacroix Eugène 48, 114, 117, 151
 Barykada 117
 Rzeź na wyspie Chios 117
 Wolność wiodąca lud na barykadę 151
 Deley F. 18
 Demeter (mit.) 147, 150
 Dionizos (mit.) 55
 Dobrowolski Waclaw 66
 Dolecki Zbigniew 116
 Don Juan (leg.) 162
 Drogosz Leszek 77
 Dunikowski Xawery 91-95, 98, 215
 Autoportret. Idę ku słońcu 91, 93-95
 Byt 93
 Dwoistosć 93
 Fatum 94
 Jarzmo 93
 Kobiety brzemienne 95
 Myśl 93
 Przedświt 93
 Skupienie 93
 Tchnienie 93-94
 Wampir 93
 Wspomnienie 93

E

Eberhardt Konrad 185
 Eder Klaus 45
 Eibisch Eugeniusz 75
 Eisenstein Siergiej Michajłowicz 43, 63, 69-72, 78-79
 Aleksander Newski (f.radz. - Aleksandr Nevskij) 69-71

Iwan Groźny (f.radz. - Ivan Groznyj) 69-71
 Pancernik Potiomkin (f.radz. - Bronienosiec Potiomkin) 70, 77
 Październik (f.radz. - Oktiabr) 72, 78
 Stare i nowe (f.radz. - Staroje i novoje) 69
 Eliade Mircea 170, 175
 Ensor James 158, 181-183
 Eros (mit.) 170, 172-173
 Erynia (mit.) 172
 Etler Edward 47
 Eyck Jan van 83

F

Fabritius Carel 83
 Faryno Jerzy 83
 Fellini Federico 82
 Osiem i pół (8 1/2, f.wł. - Otto e mezzo) 82
 Fernandez Ramon 188
 Ferreri Marco 181
 Wielkie żarcie (f.wł.-fr. - La grande abbuffata) 181
 Flukowski Stefan 92-93
 Od czasów Chopina... 92
 Ford Aleksander 67
 Piątka z ulicy Barskiej (f. pol.) 67
 Freud Sigmund 175
 Fromm Erich 175
 Frycz Karol 68

G

Çadamer Hans-Georg 73
 Gainsborough Thomas 199
 Gazda Janusz 48
 Gérard François 115
 Géricault Théodore 49
 Gerson Wojciech 164
 Gierymski Aleksander 70, 124, 141, 169, 171
 Chłopiec niosący snop 141
 Droga w Bronowicach (Karczma w Bronowicach, Widok Małych Bronowic) 124
 Trumna chłopska 124, 171
 Żyd powożący (wsp.) 169
 Gierymski Maksymilian 165, 169, 171
 Brzoza 165
 Konna kawalkada w brzezinie 165
 Pejzaż z chatą i brzózkami 165
 Pejzaż z zagajnikiem brzozowym 165
 Polowania 165
 Scena przy studni 171
 Żyd powożący (wsp.) 169
 Głowiński Michał 55
 Godebski Cyprian 113
 Grenadier-filozof 113
 Wiarsz do Legiów polskich 113
 Goethe Johann Wolfgang 8
 Gogh Vincent van 67
 Golaszewska Maria 202
 Gombrowicz Witold 120

Goszczyński Seweryn 145, 152
 Goya y Lucientes Francisco José de 49-50, 114-117
 Kaprys 116
 Okrucieństwa wojny 49, 114
 Bitwa pod Puerta del Sol 115
 Gdy rozum śpi, budzą się potwory nocy 115
 Rozstrzelanie powstańców madryckich 115
 Szaleństwa 116
 Grabiński Henryk 184
 Gray Thomas 151
 Grochowiak Stanisław 43-44
 Gros Antoine Jean 49, 115, 117
 Bitwa pod Eylau 115
 Grotowski Jerzy 27
 Grottger Artur 45, 111, 122
 Gryglewski Aleksander 49
 Grzegorzewski Jerzy 142
 Guze Joanna 213

H

Hajec Jan 97
 Hamlet (lit.) 147
 Harpia (mit.) 131
 Helman Alicja 34, 38, 102, 110
 Hendrykowski Marek 109-110
 Henryk hr. (lit.) 54
 Heraklit z Efezu 178, 195
 Hochhuth Rolf 102
 Miłość w Niemczech 102
 Hofstätter Hans H. 187
 Hogarth William 183
 Pijacka ulica 163

- Hoogstraeten Samuel van 83 Judasz z Kariotu 206
- Hopfinger Maryla 15, 39, 102, 108 Juszczak Wiesław 121-122, 133
- Huysmans Joris-Karl 163
- I
- Ingarden Roman
- Iwan IV Groznyj 69-71
- Iwanow Wiaczesław Wsiewołodowicz 70, 82
- Iwaszkiewicz Jarosław 79-80, 127, 161-164, 166-167, 170-171, 173, 175-176
- Brzezina 161, 164, 167, 175-176
- Kochankowie z Marony 166
- Młyn nad Utratą 175-176
- Ogrody 164
- Panny z Wilka 164
- Sérénité 164, 167
- Tatarak 175-176
- J
- Jackiewicz Aleksander 34, 38, 48, 54-55, 116
- Jagiellonowie 128
- Jacobson Roman 9
- Jan, św. 208
- Jan III Sobieski 151
- Janczar Tadeusz 77
- Jancsó Miklos 71-72
- Janicki Stanisław 60, 69, 76, 78, 120, 133
- Jansen Peter 83
- Janion Maria 180
- Jarosińska Izabela 143
- K
- Kagan Monsiej 81
- Kajewski Piotr 34
- Kałużyński Zygmunt 34, 38, 47, 52
- Kantor Tadeusz 27, 35, 89, 98-99
- Umarła klasa 35, 89, 98-99
- Karcz Danuta 38
- Karłowicz Jan 166
- Karpiński Maciej 27, 147
- Kawalerowicz Jerzy 38
- Kęblowski Janusz 114, 214
- Kijowski Andrzej 47, 146
- Kielelewski Jan August, pseud. August Olch 143
- Karykatury 141
- W sieci 143
- Wesoły dramat 143
- Kobzdej Aleksander 157-158
- Podaj cegłę 157
- Kochanowski Jan 92
- Komar Michał 188
- Kondrat Marek 202
- Konrad (lit.) 54, 118
- Konrad Kazimierz 51
- Konstanty Mikołajewicz 147, 151-152
- Konwicki Tadeusz 38
- Kora (mit.) 147, 150, 153
- Kordian (lit.) 39, 54, 118
- Kornatowska Maria 49, 51
- Kossak Juliusz 44-45, 49, 77, 112, 115-117

- Marsz, marsz Dąbrowski 116
- Pieśń legionów (cykl) 115
- Bitwa pod Raszynem 115
- Keiążę Józef Poniatowski 115
- Potyczka 115
- Somossiera 117
- Szwoleżerowie polscy pod Wagram 117
- Kossak Wojciech 126, 184
- Panorama Racławicka (wsp.) 126
- Kostrzewski Franciszek 164
- Kościuszko Tadeusz 149
- Koteis Aleksander 49, 113, 164
- Kozietulski Jan Leon 117
- Krajewski Juliusz 158
- Krakowska Emilia 127
- Krakowski Piotr 127
- Krasinski Zygmunt, pseud. Spiridon Prawdzicki 122
- Psalmы przyszłości 122
- Kreimeier Klaus 45
- Królikiewicz Grzegorz 51
- Krzemień Teresa 148, 151
- Książek-Konicka Hanna 50
- Kutz Kazimierz 36
- Kydryński Juliusz 34
- Kynou Ado 38, 107-108
- L
- Leck Stanisław 138
- Lami Eugène 49
- Langner 66
- Laveaux Ludwik de 127-128
- Chałupa w Bronowicach 127
- Dziad 127
- Ubogi pogrzeb 127
- Le Brun Charles 115
- Ledóchowski Aleksander 37-39, 108, 111, 179
- Leeuw Gerardus van der 175
- Lem Stanisław 160
- Lemaître Henri 98
- Lemański Jan 188
- Lentz Stanisław 184
- Leskow Nikołaj 160
- Lévi-Strauss Claude 175
- Lilla Weneda (lit.) 54
- Lipiński Hipolit 184
- Lipman Jerzy 37, 91, 108
- Lissa Zofia 18
- Locillot Henri Charles 149
- Lorrain Claude, właści. C. Gellee 199
- Ł
- Łapicki Andrzej 83
- Łotman Jurij 8, 11, 83, 201
- Ługowska Jolanta 10-11
- Łukasiński Walerian 150
- Łukaszewicz Olgierd 77, 127
- M
- Maeterlinck Maurice 134
- Wnętrze 134
- Majakowski Włodimir 8
- Makart Hans 180
- Makbet (lit.) 147
- Makowiecki Tadeusz 132

Makowski Józef Tadeusz 67
 Malczewski Jacek 34, 68, 74, 79-
 -80, 122, 124, 131-133, 135,
 157, 170-174, 176, 215
 Autoportret w zbroi 131
 Autoportret z mużem 172
 Błędne koło 135, 157, 171
 Dziewczyna w zapasce 172
 Erynije 172
 Karpia we śnie - Chwila two-
 rzenia 131
 Melancholia 132-133, 135,
 173, 215
 Moja pieśń 172
 Rusalki 170
 Rycerz nad studnią 131
 Satyr 172
 Thanatos 34, 172-174
 Wodnicy i Syreny 170
 Zatruta studnia 131, 171-
 -172
 Małecki Władysław 164
 Manet Édouard 41-42, 182
 Bar w Folies-Bergère 41
 Nana 182
 Olimpia 182
 Mann Thomas 166
 Czarodziejska góra 166
 Markuła Janina 40, 53
 Morszałek Rafał 34, 48
 Matka Bocka Częstochowska (rel.
 ryngraf M.B.Cz.) 44, 109
 Martin-Santos de Ribera Luis
 177
 Czas milczenia 177
 Matejko Jan 50, 54-55, 70, 86,
 110, 122, 125-126, 128-131,
 136, 142, 149, 154

Bitwa pod Grunwaldem 86, 128
 142, 154
 Dzwon Zygmuntowski (Zawiesze-
 nie dzwonu Zygmunta na wieży
 katedry w r. 1521 w Krakowie)
 128
 Kościuszko pod Racławicami 149
 Racławice 125
 Rejtan na sejmie warszawskim
 (Rejtan - Upadek Polski) 129,
 130
 Starczyk 128
 Weronyhora 130
 Mayenowa Maria Renata 8
 Mc Laughlan Juliet 201
 Mehnert Hilmar 169
 Mehoffer Józef 133, 136
 Melancholia (mit.) 133
 Mendelssohn-Bartholdy Felix,
 marsz M. 123
 Metz Christian 12-13, 82
 Meulen-Schregardus Hermence Ma-
 rion van der 115
 Michalik, cukiernia M. 143
 Michałek Bolesław 36, 38, 45,
 53-54
 Michałowski Piotr 44, 117, 124
 Bitwa pod Somosierrę 117
 Mickiewicz Adam 55, 122
 Pan Tadeusz 56, 94
 Miczka Tadeusz 27, 83, 110
 Miłosz Czesław 144
 Ziemia Ulro 144
 Młodożeniec Stanisław 154
 Grunwald 154
 Niemoczyne (mit.) 28

Mochnicki Maurycy 146
 Modrzejewska Helena, Teatr im. M.
 142
 Monticelli Adolphe 187
 Morawiec E. 99
 Norawski Stefan 18-19, 33, 47
 Moreau Gustave 183
 Wizja w chmurach 183
 Mruklik Barbara 36-37, 40, 45,
 57, 75, 90, 94, 119, 121
 Mucha Szczepan 97
 Munk Andrzej 38
 N
 Najder Zdzisław 188
 Najświętsza Dziewica (bibl.) 208
 Nalecki Konrad 69-71
 Nana (lit.) 182
 Napoleon I, właściciel Buonaparte Na-
 poleone 117
 Nehring Maciej 164
 Nike (mit.) 148, 150, 152
 Niklewicz Piotr 62, 162
 Nolde Emil, właściciel, E. Hansen 183
 Norwid Cyprian Kamil 34, 60, 122,
 214
 Białe kwiaty 214
 O
 Olbrychski Daniel 77, 136, 160
 Opieński Henryk 120
 Ordóñ-Sosnowska Władysława 136
 Orkan-Lęcki Maciej 84
 Orlowski Aleksander 44
 Ortega y Gasset José 62, 162
 Osęka Andrzej 35, 45, 138, 140
 Ostrowska-Grabska Halina 163
 Ostrowska-Kębłowska Zofia 113,
 214
 P
 Pallas Atena (mit.) 148-150
 Pankiewicz Józef 136
 Panofsky Erwin 15, 20, 203
 Pareńska Eliza 136
 Pasek Jan Chryzostom 48, 112
 Pamiętniki 48, 112
 Pegaz (mit.) 174
 Persefona, zob. Kora
 Piastowie 135
 Pierzgalski Ireneusz 51
 Pijanowski Lech 92, 94
 Piłat Poncjusz (Pontius Pila-
 tus) 50, 206
 Pisarek 66
 Pitiot Pierre 58-59
 Piwarski Feliks 164
 Podkowiński Władysław 127, 143
 Sad w Chrzesnym 127
 Szal uniesień 143
 Podraza-Kwiatkowska Maria 55
 Podsadecki Kazimierz 75
 Polihymnia (mit.) 133
 Polonia (symbol. mal.) 133
 Połom Jerzy 51, 79
 Poniatowski Józef 48, 115
 Poniatowski Stanisław 148, 153

Popiel Tadeusz 126
 Panorama Racławicka (wsp.) 126
 Porębski Mieczysław 55, 126, 138
 Poussin Nicolas 150-151
 Et in Arcadia 150
 Praz Mario 28
 Pruszkowski Witold 122
 Wizja 122
 Przybylski Ryszard 145, 150, 170-
 171
 Przybyszewska Stanisława 102
 Sprawa Dantona 102
 Przybyszewski Stanisław 68, 133
 Puzyne Konstanty 72

 R
 Radło M. 34
 Radzinowicz Anatol 179
 Raffa Piero 12-15, 20-21
 Rajewski Piotr 191
 Ratschewa Maria 45
 Redon Odilon 183
 Rejtan Tadeusz 50, 129
 Remarque Erich Maria 166
 Trzej towarzysze 166
 Renza Louis A. 83-84
 Rettel Leonard 145
 Reymont Władysław 176, 180,
 185-187
 Ziemia obiecana 176
 Reynolds, sir Joshua 139
 Robespierre Maximilien Fran-
 çois Marie de 155
 Rohmer Eric 38, 107

Rosen Jan 149
 Bitwa pod Stoczekiem 149
 Rossellini Roberto 67
 Roussel Jean 58
 Rozwadowski Zygmunt 126
 Panorama Racławicka (wsp.)
 126
 Różewicz Stanisław 38
 Różewicz Tadeusz 48, 99
 Rudzka-Cybisa Hanna 68
 Rusalka (mit.) 170
 Ruszczyk Ferdynand 43, 157,
 165
 Brzozy podczas nawałnicy 165
 Ziemia 43, 157
 Rydel Lucjan 136
 Rzepińska Maria 139-140, 196

 S
 Saint-Amant Marc Antoine Gi-
 rard de 150
 Samotność 150
 Samson (mit.) 46-47, 111
 Satyr (mit.) 172
 Saussure Ferdinand de 12
 Schultz Bruno 99
 Emeryt 99
 Scipio(n) Afrykański (Publius
 Cornelius Scipio) 116
 Shakespeare William 147
 Hamlet 147
 Makbet 147
 Siedlecki Grzymała Adam 145
 Siemiradzki Henryk 49

Sienkiewicz Henryk 55
 Trylogia (Ogniem i mieczem,
 Potop, Pan Wołodyjowski) 54
 Sisley Alfred 140
 Skwara Janusz 90
 Skwarczyńska Stefania 56
 Ślawiński Janusz 8, 20, 22, 106
 Słowacki Juliusz 48, 55, 114,
 122
 Teatr im. S. 49
 Anhelli 54
 Kordian 48, 114
 Lilla Weneda 54
 Sobociński Witold 128
 Sofokles 66
 Antygona 66
 Stalony-Dobrzański Adam 66
 Stańczyk, nadw. błazen 128-129
 Starowieyski Franciszek 155
 Starzycki Andrzej 16
 Stawiński Jerzy Stefan 38, 108
 Stefanowska Zofia 106
 Stojewski J.Z. 49
 Stoer Mieczysław 77
 Studnicki Juliusz 158
 Styka Jan 126
 Panorama Racławicka (wsp.)
 126
 Swinarski Konrad 27
 Syrena (mit.) 170
 Szajna Andrzej 27
 Szczępański Stanisław 75
 Szczępański Tadeusz 70

 Szela Jakub 129
 Szermontowski Józef 164

 Ś
 Ścibor-Rylski Aleksander 80, 155
 Człowiek z marmuru 155
 Śmieja Franciszek 177

 T
 Tanalska Anna 8
 Tatarkiewicz Anna 35, 51, 166,
 170, 172, 174, 203
 Tetmajer Przerwa Włodzimierz 122
 126, 129, 136
 Dorobek 136
 Nieszczęśliwe załoty 136
 Panorama Racławicka (wsp.) 126
 Thanatos (mit.) 50, 74, 131, 170,
 172-174
 Thienhaus Bettina 45
 Thomson James 151
 Toeplitz Jerzy 38
 Toeplitz Krzysztof Teodor 34, 52-
 53
 Topolski Jerzy 106
 Toulouse-Lautrec Henri de, właści-
 Toulouse-Lautrec-Monfa Henri
 Maria Raymond de 183
 Treter Mieczysław 93
 Trinon Hadelin 40, 107
 Trzynadłowski Jan 27, 39
 Turner William, właści. Turner Jo-
 seph Mallord W. 199-200
 Burza nad Paestum 200
 Deszcz, para, szybkość 200

- Lądowanie Pamphilusa 199
 Ruiny opactwa Tintern 199
 Wieczór 200
 Tyszkiewicz Beata 77
- U
- Ulryk von Jungingen 143
- V
- Valéry Paul Ambroise 213
 Rzeczy przemilczane 213
- Velazquez Diego, właśc. Diego Rodriguez de Silva y Velazquez 83
- Vermeer van Delft, van der Meer, Jan 83
 Pracownia własna 83
- Villain François de 150
 Więzień - Walerian Łukasiński 150
- Vivaldi Antonio 154
 Cztery pory roku 154
- W
- Wajda Andrzej 24-31, 34-38, 40-53, 55-101, 105, 107, 110-121, 127-130, 132-133, 135-148, 150, 152-155, 157, 159-167, 169, 171, 173-177, 179-187, 189, 191-193, 196-198, 201-215
 Bez znieszczenia (f.pol.) 82
 Bramy raju (f.jug.-ang. - Vrata raja - Gates to Paradise) 68, 119
 Brzezina (pol.f.tv) 28, 34, 40, 49-51, 79, 127, 160-161, 170, 172

- Ceramika ilżecka (pol.f.kr.) 36, 88, 90-91
 Człowiek z marmuru (f.pol.) 25, 49-50, 74, 82, 101, 155-158, 206-207
 Człowiek z żelaza (f.pol.) 31, 81, 215
 Danton (f.fr.) 82, 102, 155, 206
 Dyrygent (f.pol.) 82
 Idę do słońca (pol.f.kr.) 36, 50, 89, 91
 Kanał (f.pol.) 38, 40, 54, 57, 106-109, 111
 Kiedy ty śpisz (pol.f.kr.) 90
 Krajobraz po bitwie (f.pol.) 49, 51, 59, 102, 106, 154
 Kronika wypadków miłosnych (f.pol.) 34, 82, 160
 Lotna (f.pol.) 39, 44-45, 58-59, 66, 69, 75, 77, 106-107, 110-111
 Miłość dwudziestolatków (f.fr.-wl.-jap.-niem.-pol. - L'amour à vingt ans) 75, 101
 Miłość w Niemczech (f.zachodnioniem. - Liebe in Deutschland) 82, 102, 106, 160
 Niewinni czarodzieje (f.pol.) 46
 Noc listopadowa (teatr tv) 101-102, 145, 148, 151, 153, 206
 Penny z Wilka (f.pol.) 49, 89, 160-161
 Pilat i inni (f.zachodnioniem. - Pilatus und andere - ein Film für Karfreitag) 49, 68, 98, 207, 209, 212
 Pogoda domu niechaj będzie z tobą (pol.i.tv) 89
 Pokolenie (f.pol.) 36-38, 45, 52-54, 83, 87, 106
 Polowanie na muchy (f.pol.) 160-161
 Popioły (f.pol.) 34, 40, 47-49, 68-69, 79, 101, 106, 111, 116, 118
 Popiół i diament (f.pol.) 34, 39, 41, 43, 45, 54, 58, 78, 106-107, 109-111, 211
 Powiatowa lady Makbet (f.jug. - Sibirska ledz Magbet) 46, 160
 Przekładaniec (pol.f.tv) 160
 Samson (f.pol.) 46-47, 111
 Smuga cienia (f.pol.-ang. - The Shadow Line) 40, 49-51, 82, 160, 188, 191, 195-197, 201-203
 Umarła klasa (pol.f.tv) 89
 Wesele (f.pol.) 35, 40, 49-51, 79, 82, 101-102, 106, 119, 123, 130, 133-134, 137-141, 143, 206
 Wszystko na sprzedaż (f.pol.) 24, 57, 63, 82-83, 85-87, 89, 98, 100-101, 207, 209, 212
 Z biegiem lat, z biegiem dni (pol.f.ser.tv) 102, 141-143
 Zaproszenie do wnętrza (pol.zachodnioniem. f.tv - Einladung zur Besichtung von Innenräumen) 49, 89, 96
 Ziemia obiecana (f.pol. i f.ser. tv) 40, 49-50, 82, 160, 176, 178, 181-184, 186-187
 Zły chłopiec (pol.f.kr.) 90
 Walkiria (mit.) 143
 Wallis Mieczysław 137
 Waśkowski Antoni 139
 Watt Sam 189
 Werner Andrzej 38
 Wernyhora (leg.) 126, 130
 Weyden Rogier (Roger) van der 83
 Wierusz-Kowalski Jan 170
 Wierzewski Wojciech 70
 Wierzyński Kazimierz 134
 Ojczyzna chochołów 134
 Wietzmann Kurt 214
 Wilhelm Janusz 34
 Wilk Eugeniusz 7
 Wilkoń Aleksander 8, 18
 Władysław III Jagiełło 128
 Wodnica Wodnik (mit.) 166, 170, 172, 175-176
 Wojtkiewicz Witold 99
 Krucjata dziecięca 99
 Woroszylski Wiktor 47
 Wójcik Jerzy
 Wróbel Paweł 97
 Wróblewska Ewa 194
 Wróblewski Andrzej 26, 66-68, 75, 79, 84-86, 215
 Dworzec na Ziemiach Odzyskanych 67
 Małżeństwo (cykl) 67, 86
 Praczka 67
 Rozstrzelania (cykl) 84, 86
 Ryby 75
 Szofer 67
 Trwająca kolejka 86
 Ukrzesłowienia (cykl) 66, 86
 Wybult Tadeusz 77
 Wyoczłkowski Leon 75, 127, 164

Wyka Kazimierz 49, 74, 84, 92-
-93, 131, 134, 138, 140, 141,
170
Wysocki Piotr 49-150
Wyspiański Stanisław 55-56, 68,
78, 98-99, 119-126, 128, 130-
-132, 134, 136, 139, 141-142,
144-147
Autoportret 136, 141
Chochoły na plantach krakow-
skich 124
Dziewczynka z dzbankiem 136
Fantasći (projekt) 120
Noc listopadowa 145-146
Portret Ordon-Sosnowskiej ja-
ko Krasawicy 136
Rapsod - portret A. Mielew-
skiego 124, 130
Warszawianka 124
Wesele 54, 119-122, 127, 131,
136, 140-142
Widok z okna pracowni na Ko-
piec Kościuszki (cykl) 123
Wyzwolenie 133

Z
Zagórska Aniela 197
Załuski Zbigniew 38
Zavattini Cesare 67
Zawanowski Kazimierz 115
Zeugner Gerhard 179
Zimmerer Ludwig 96-97
Ziomek Jerzy 24
Zwolińska Krystyna 51
Zygmunt Stary, dzwon Z. 128
Ż
Zaleński Tadeusz, pseud. Boy 98
Żeromski Stefan 47, 55, 111, 113,
118, 165, 215
Popioły 47, 54, 111, 165
Zięka Jan 143
Żukowski Wojciech 49, 110
Lotnia 110

Tadeusz Miczko

INSPIRACJE PLASTYCZNE W TWÓRCZOŚCI FILMOWEJ I TELEWIZYJNEJ

Andrzejego Wajdy

Wykaz ważniejszych błędów dostrzeżonych w druku

Strona	Wiersz		Jest	Powinno być
	od góry	od dołu		
99	10		z rysunkiem "Emeryta" Brunona Schultza	z opowiadaniem pt. "Emeryt" Bruna Schulza
108		1	"Kino" 1971, nr 11.	"Kino" 1971, nr 11, s. 16.
133		1	S. Janicki: Polscy twórcy fil- mowi..., s. 73	Por. m.in. S. Janicki: Polscy twórcy filmowi..., s. 73 oraz K. Wyka: Nowe i dawne wędrówki po tematach. Warszawa 1978, s. 126-129 i 142-143.
148		2	K. Krzemień	T. Krzemień
177		3	Śmieja. Kraków 1978.	Śmieja. Kraków 1978, s. 14.
188		8	sformułował w "Murzy- nie z załogi »Nar- cyza»".	sformułował w Przed- mowie do "Murzyna z załogi »Narcyz». "
188		9-7	W: t e n z e: Opowia- danie wybrane. Tłum. J. Lemanski. Warszawa 1978.	Przeł. A. Zagóra- ski. Cyt. za: J. Ujejski: O Konradzie Korzeniow- skim. Warszawa 1936, s. 132.
214		1	Cyprian Kamil Norwid w "Białych kwiatach"	Cyprian Kamil Norwid w jednym ze swoich wierszy
214		9	C.K. Norwid: Białe kwiaty. Kraków	Cyt. za: C.K. Nor- wid: Białe kwiaty. Warszawa 1974, s. 35.
228		10	Schultz Bruno	Schulz Bruno
229		7	Śmieja Franciszek 177	Śmieja Florian 177
232		2	Zegórska Aniela 197	Zegórska Aniela 188, 197

